

ИЗЛИЗА

Вторник, Петък
Срѣда и Недѣля.

Абонаментъ за България:
За година . . . 16 лв.
6 м-ца . . . 8 лв.
3 м-ца . . . 5 лв.
За странство:
За година . . . 30 лв.
6 м-ца . . . 15 лв.
винаги предплатя.

Единъ брой 10 стот.

Телефонъ въ Варна № 223.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

LE PHARE DU COMMERCE.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледѣлие и индустрия.

Варн. Градска Библиотека

За обявления:

гармониченъ редъ на I-ва
стр. 1 лв., на II-ра и III
стр. по 70 ст. на IV-та
стр. 20 стотинки.

За по-вече обявления
се прави особено спо-
разумение.

—
жрпкописи и
Тукъ ачатъ до
Драгулевъ.

Единъ брой 10 стот.

СПИРТОВЪ

ОЦЕТЪ

ЕСЕНЦИЯ

ПРОДАВА НАЙ-ВИГОДНО.

ОЦЕТНА ФАБРИКА Р. Папариновъ, Русе.

Малка газожень-моторна мелница

съ 9 к. с. производство въ денонощие до 50 човали брашно, при
110 кгр. въглища, турнати наведнажъ, може да се достави и
монтира веднага.

Запитвания Бринековъ & С-не Пловдивъ.

ЧИНОВНИЧЕСКОТО КООПЕРАТИВНО СПЕСТОВНО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО

само за деветъ години отъ основанието си надмина съ
повече отъ десетъ милиона лева
застрахованъ капиталъ най-напреднало отъ всички други дружества,
дѣйствиали въ страната ни двойно и тройно повече години.

Тоя грамаденъ успѣхъ то дължи на несравнимия прѣ-
дметъ имуществъ прѣдъ всѣко друго
дружество:

- а) по евтина на премиятъ;
- б) по либералностъ на условията;
- в) по редовностъ въ изплащане на поетитъ задължения.

Застрахованитъ съ равнопоставени членове на дружеството,
участващи въ управлението и по-
чалбата му.

Приматъ се за членове желающитъ да осигурятъ живота си
отъ всички професии.

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКА БАНКА

Banque Bulgare de Commerce

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

Капиталъ напълно внесенъ лв. зл. 7,500,000

Резерви образуващи 1,725,000

Централа въ София, Клонове: РУСЕ, ВАРНА, БУРГАСЪ, ПЛОВДИВЪ, ГАВРОВО

СИДИСТРА и ЛОМЪ.

Кореспонденти въ всички градове въ България и странство

— Извършва всички банкови операции. —

Према суми безъ срокъ въ текуща сметка съ 5% год. лихва

Суми съ срокъ се приематъ по споразумение.

Кулува и продава цѣнни книжа и чекове.

Издава акредитивни писма за странство и пр.

Банката прави улеснения по операциятъ съ цѣнни книжа,

прима мѣсечни изплащания на купени отъ нея книжа, дава без-

платни свѣдения по разнитъ книжа, прави аванси срѣду цѣнни

книжа и пр.

Банката се занимава съ покупка и продажба на зърнени

храни, вагонджилтъкъ.

Телегр. адресъ: „Търгбанкъ“—Bulcombank“.

Машинна фабрика
и желѣзолѣярницаЕ. МЮЛХАУПТЪ & С-не
КОМАНД. Д-ство, РУСЕ

Главни Командитори:

Банка Д. А. Буровъ & С-не

За телеграми: МЮЛХАУПТЪ

Телефонъ № 198.

Фабрикация и доставка специално

на модерни мѣлници съ валцовъ и ка-
мѣни — всички мѣлничарски машини-
турбини—водни колела—лагери—тран-
смисии и др.

Складъ и прѣдставителство

на силопроизводителни машини: локо-
моби, дизелмотори, нафтмотори газо-
женимотори, динамомашини, динамомо-
тори и всички електрически принадлеж-
ности, сжщо и технически артикули.

Специално бюро

за проучване и изпълнение разни ин-
дустриални проекти и планове.

ВЪПНЕНО-ТЕКСТИЛНАТА ФАБРИКА

„СВ. ГЕОРГИ“

ВЪ ТРЪВНА

Съобщава, че въ ноември сж сѣдѣтъ, улица „Гороска“
№ 28, ще продава на сѣро и дрѣво своитъ произведени:
Мощни платове, за мажки костюми, платове за чамски костюми,
платове за женски костюми, платове за ученически форми и
платове за форми обща, платове за ученически форми и
голтѣмъ вѣсортъ на зари и трайни платове, изработени отъ мѣтна вѣлна,
по цѣнъ по-ниски отъ конкурентитъ.
Фабриката собствено въ Варна. Банка е въ положение да
продава всичко по-евтино.

АМЕРИКАНСКИ МИНЕРАЛНИ МАСЛА

на много изиски условия и цѣни, при
И. М. ПЕРНЛИВЪ & С-не,
София, Булевардъ „Дондуковъ“ № 46.
Адресъ за телеграми „Щерлибъ“ София
Телефонъ № 1311.

Андрѣй Момеринъ

ФАБРИКА

за кожи и кожени издѣлия

Специалитетъ

ДАМСКИ ЧАНТИ.

Габрово.

Противъ скѣпотата.

Комитета за обществената прѣд-
видливостъ. Който отъ нѣколко дни
продължава, да заседава въ столицата
направи следното съобщение по про-
дажбата на зърненитъ храни и упо-
требленето на хлѣба:

Съобщава се на всички власти и
заинтересовани лица въ царството, че,
съгласно чл. 2 и 3 отъ закона за об-
ществена прѣдвидливостъ, министер-
ския съветъ съ протоколъ № 38 отъ
6 того, постановилъ е 5 то, утвърди
следното рѣшение на комитета:

Чл. 1. Военното министерство да
удовлетворява текущитъ си нужди отъ
неприкосновения запасъ брашно, като
спрѣ въ всяка покупка на брашно и
жито. Отъ сжщия неприкосновенъ за-
пасъ комитетътъ взема и разпраща
споредъ нуждитъ въ развитіе пунктове
на страната. Комитетътъ ще обнови
цѣлия употребенъ по този начинъ не-
прикосновенъ запасъ.

Чл. 2. Цѣната на пшеницата се
опредѣля, както следва: 100 кгр. 53
либри съ 10%, примѣсъ (1/2 рѣжъ и
1/2, въклѣпа и др.) по 24 лв. За по-
добро качество се плаща въ повече
по 35 ст. на либра и по 10 ст. на 1
процентъ примѣсъ, а за по-добро ка-
чество по 25 ст. на либра и 5 ст. на
1% примѣсъ. По нѣкой начинъ не
може да се продава повече отъ 28
лв. 100 кгр. пшеница 60 либри съ 1%,
примѣсъ. Цѣнитъ се разбиратъ франко
най-близката г-ра, пристанище или
цараръ.

Примѣръ:
За 53 либри 10%, примѣсъ 24 — лв.
54 „ 10% „ 24-95 „
55 „ 8% „ 24-90 „
56 „ 6% „ 25-45 „
57 „ 4% „ 26 — „
58 „ 2% „ 26-55 „
59 „ безъ примѣсъ 27-05 „
60 „ „ 27-25 „
„ най-чиста пшеница 28 — „
Чл. 3. Комитетътъ опредѣля цѣ-
ната на рѣжъта до 20 лв. максимумъ
100 кгр. споредъ качеството.

Чл. 4. Комитетътъ опредѣля цѣна-
та на царевичата до 16 лв. 100 кгр.

Чл. 5. Комитетътъ опредѣля цѣ-
ната на ечмика до 18 лв. 100 кгр.

Чл. 6. Комитетътъ приема да има
само единъ типъ брашно, като отъ
100 кгр. пшеница се извадятъ 20%,

трици. На тѣй приготвеното брашно
се прибавя къмъ всѣки 100 кгр. 30%
примѣсъ царевича или рѣжъ. Така
приготвеното брашно да се продава
100 кгр. за 30 лв. или 75 кгр. по
22-50 лв., заедно съ торбата.

Съобразно съ горнитъ цѣни, цѣ-
ната на 1 кгр. хлѣбъ се опредѣля
максимумъ 30 ст. кгр.

Допуща се направата на чистъ
хлѣбъ за болницитъ, санаториумитъ
и за болни по домоветъ си по прѣд-
писаніе на лѣкаря.

Окржниятъ или околийския лѣ-
каръ разрешава на едно или на по-
вече хлѣбари да приготвятъ извѣстно
количество чистъ хлѣбъ отъ чисто
брашно, отъ което да бѣждатъ изваде-
ни повече отъ 20%, трици. Това рѣ-
шение споевременно да се съобщава
на комитета.

Разрѣшава се сжщо да се приготви
и необходимото количество брашно за
приготвянето на макарони, паста,
бурени, кифли, гевреци и симицета.
Брашното отъ което ще се пригото-
валятъ тѣзи послѣднитъ бѣже № 0
отъ 40 лв. 100 кгр., заедно съ чуваля
или 30 лв. 75 кгр., заедно съ торбата.

Това рѣшение влиза въ сила 5 де-
на следъ еднократното публикуване
на същото въ „Държавенъ Вѣстникъ“.
Обнародването въ „Държавенъ Вѣст-
никъ“, послѣдва на 8 того и тая наредба,
съгласно закона за прѣдвидливостъ
е въ сила и дѣйстви въ 13 того.
Комитета е взелъ всички необходими
мѣрки за пълното ѣ приложене и
точно изпълнение по правилника,
който е изработенъ и тоже утвърденъ.
При случаи, че правилника се уваже
нефикасенъ Комитета ще рѣшава и
за други съответни мѣрки съгласно
случая и нуждата, но той е рѣшенъ
при дадени случаи и условия да прѣ-
бѣва и до реквизиция, както и да
лишава отъ търгуване лица, които
злоупотребяватъ съ наредбитъ му.

Друго. Комитета се е занимавалъ и
съ посигиването на месото. По това
той като първа мѣрка мисли да спрѣ
двѣсно на трици и ярмата, които
служатъ за храна и гоене на доби-
тъка, а ако и това срѣдство не по-
могне, ще прибѣгне и до други ефи-
касни мѣрки.

Законъ за държавната печатница.

Въ отвлѣчения си ликъ и въ поли-
тически функции, които изпълнява
държавата, тя прѣдставлява властта,
прѣдставлява силата и владичество
цѣлоуно на нацията и страната.
На нея принадлежи законодателната
инициатива: нейно е правото да за-
конодательствува и въобще да регла-
ментира личнитъ и правни отношения
на физическитъ и гражданскитъ лица,
да регламентира отношенията въ по-
литическото и гражданското общество.

Въ тия функции държавата прѣсѣдѣва
по-възвешени пѣли и по-отдадени
интереси отъ ония на частнитъ фи-
зически и юридически лица; това не
е само редътъ въ гражданското съ-
житие, но и въ общото гражданско
благо. Съ тая властъ, съ тая сила, съ
това владичество — съ тия функции
държавата е поставена по-високо отъ
всѣко гражданско, а, още по-добъръ
названо, отъ всѣко физическо и юри-
дическо лице, по причина, както ка-
захме, че тя олигетворява и прѣд-
ставлява цѣлата нация и цѣлата страна
(въ пѣлия ѣ географически обемъ,
както и въ идеалитъ ѣ, простиращи
се вѣтъ отъ тия прѣдѣли). Съ тоя
политически характеръ държавата се
отличава отъ физическитъ и юриди-
чески лица; но като икономическа
единица, като отдѣленъ стопански
факторъ — като забѣлжителна, или,
по-добъръ, като едра кооперативна асо-
циация, както се изразяватъ социал-
листитъ, която твори, която произ-
вежда, която взема и дава, която пе-
челитъ и губитъ, която контролира —
която влиза въ гражданско правни
отношения съ други лица, държавата
е чисто и просто едно юридическо
лице, на което интереситъ се подчи-
наватъ на общитъ граждански наред-
би и правоотношенията на което се
урѣждатъ по всичкитъ законни ус-

тановления за гражданскитъ физи-
чески и юридически лица, макаръ че
тия установления сж произвѣзли отъ
самата нея, макаръ че тая стои като
господаръ и властъ надъ тѣхъ.

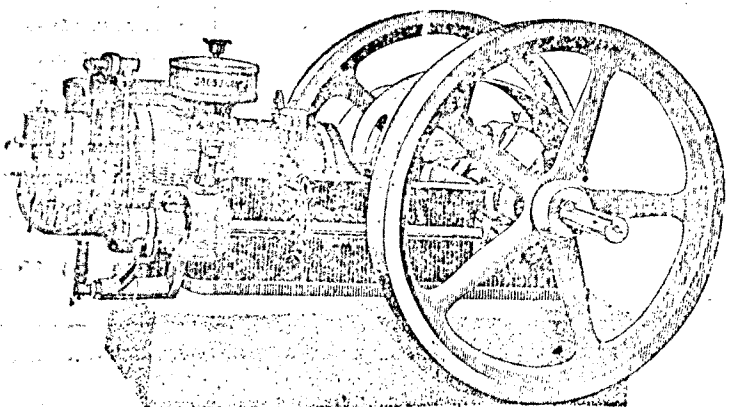
Подобно на частнитъ лица и дър-
жавата е владѣтелка на имоти, е сто-
панка на икономически прѣдприятия,
чрѣзъ които влиза въ сѣлки, влиза
въ гражданско-правни отношения съ
други владѣтели и стопани. Има, на-
примѣръ, гори, мине, блатъ, рѣки, мо-
рета и др., които дава подъ експлоа-
тация на частни лица за произвеж-
дане солъ, за ловене риба и др. цѣли;
има други прѣдприятия, които сама
експлоатра, напимѣръ, желѣзницитъ,
държавнитъ арсенали, развититъ
държавни работилници, държавната
печатница и държавнитъ чаплини, ко-
незаводи и др., къмъ които трѣбва да
се причислятъ още и Народната, Зем-
ледѣлческата и Кооперативната банки,
всѣко едно отъ които групира около
себе си хора, групира или ангажира
държавни капитали, влиза въ реал-
ции съ други прѣдприятия, поема за-
дължения и приема такива. Всичко
това се урежда, осѣвя съ граждан-
скитъ закони, но и отъ специалнитъ
закони или статутитъ, които устано-
вяватъ самото прѣдприятие или заво-
деніе и възъ основа на които прѣд-
приятието или заведеніето функцио-
нира. Както едно дружество или едно
заведеніе, на което капиталитъ не
принадлежитъ на лицето или на ли-
цата, които го управляватъ и прѣд-
ставляватъ, не може да дѣйстви-
ва безъ единъ уставъ, или безъ едно
пълномощно, въ което да сж опре-
дѣлени точно правата на управляю-
щитъ и прѣдставлящитъ го, както,
сирѣчь, не е възможно да се признае
за валидно прѣдставителството на едно
юридическо лице безъ да е извлѣ-

нена законоустановената форма-
ливостъ — да има писмено поименно
опредѣлени права, така и експлоати-
руемитъ поурѣдливо или непосред-
ственно държавни стопанства и прѣд-
приятия бѣтъ специаленъ, за всѣко
едно отдѣлно, законъ или статутъ не
могатъ. Това е редъ, който се изи-
сква отъ закона и отъ добрата уреж-
ба на самото прѣдприятие. Нѣма нужда,
напимѣръ, да споменуваме, че Народ-
ната, Земледѣлската и Кооператив-
ната банки сжществуватъ, ангажи-
ратъ държавни капитали и функцио-
ниратъ на основание специалнитъ за-
кони, които точно опредѣлятъ пра-
вата имъ и урѣждатъ възроститъ, за-
сѣгати отношенията имъ съ обще-
ството. Е, добри, държавни капитали
сж ангажирани и въ държ. печатни-
ца; тя е едно добръ самоопредѣлено
отъ работата си индустриално прѣд-
приятие на държавата, което отъ го-
дина на година расте, отъ година на
година се развива и отъ година на
година ангажира повече и повече дър-
жавни капитали; то влиза въ хиляди
и най-разнообразни сѣлки; въ него
работятъ стотини работни рѣжъ; не-
говото начало и край не може да се
намѣри, осѣвя съ специаленъ за-
конъ; неговата вътрѣшна трудова у-
редба не може да се дирижира нѣщо,
осѣвя пакъ съ специаленъ законъ и
съ произходитъ отъ него правилникъ.
За държавната печатница, осо-
бено единъ специаленъ добръ обмис-
ленъ и отъ опититъ добръ нагоденъ
за цѣлитъ ѣ, за работата ѣ и за у-
правлението ѣ законъ е така насжщенъ,
е така потребенъ.

А вѣрваме, че четитѣ ни ще оста-
натъ очудени, като имъ кажемъ, че
Държавната печатница, която анга-
жира нѣколко милиона лева (тѣ по
настоящемъ прѣдставляватъ б-тъхъ) дър-
жавни пари въ здания, имоти, мате-
риали, машини и сѣлки и прѣсѣкитъ
инвентари, до сега се е дѣлила почти
безъ никакъвъ законъ; управлявали
сж я учени и пручени хора; управ-
лявали сж я специалисти по печат-
ското дѣло и по другитъ ѣ отрасли;
управлявали сж я високопретенциозни
хора съ академическо образование по
търговия, по политическа икономия и
между дѣлцитъ тия хора не се намѣри
въ никое врѣме нито единъ достоенъ
управителъ да се отнесе съ рѣдѣне
къмъ това доста значително държавно
прѣдприятие и къмъ вложенитъ въ
него милиони държавни капиталы, за
да установи въ него единъ доброна-
мѣренъ режимъ, да подчини уреждатъ
му на единъ специаленъ законъ. А
трѣбвало да се остави да го направи
пакъ единъ, възхвоненъ отъ дълбока
любовъ къмъ нацията и страна си и
проникнатъ отъ високо съзнание на
дѣла си, старъ труженникъ въ об-
ществени работи: настоящитъ ди-
ректоръ на сжщата печатница. Г-нъ
Божидаръ Райновъ, директоръ на дър-
жавната печатница, чийто общественъ-
но-просѣтителни заслуги къмъ стра-
ната и сѣлбмата прѣдвидливостъ въ дѣл-
ността за общественото добро сж
общепознати, е приготвилъ и подне-
силъ на г. министра на търговията,
промышлеността и труда проектъ за
законъ за държавната печатница, кой-
то да се внесе въ Народното Сѣбра-
ние на удобрене. И ако била само
тая заслугата на г. Райновъ, че той
се е само сѣтилъ да изработи или да
каже да се изработи специаленъ за-
конъ за държавната печатница, тая
заслуга пакъ била достатъчна да се
отбѣлжи и да се похвали като
активъ отъ неговата полезна дирек-
торска дѣлност; но тая неговъ за-
слуга придѣла особена цѣна отъ
това, че г. Божидаръ Райновъ си е далъ
груда да проучи най-основно принци-
питъ, върху които е трѣбвало да се
гради тоя полезенъ законъ, постралъ
се и най-вѣщо е дохо. члѣтъ неждитъ,
който отъ дълги години ѣ разяждали
основитъ и сж вредили на прогреса
на това сѣкло и много важно дър-
жавно прѣдприятие и не е пожалитъ
врѣме да прецѣнава материята на тоя
законъ, за да не остави на една прав-
носта въ него, отъ която да страдатъ
неговитъ сѣлки на държавната инте-
реси и да се подбѣна прогреса му,
както е бивало до сега. На г. Рай-
новъ въ това трудно дѣло му е по-
могнала, наистина, една назначена
съ заповѣтъ отъ министро комисия,
но намъ бѣха познати отъ по рано
неговитъ лични възгледи и принци-
питъ, които той лично намѣрише за
необходимо да се вложатъ въ тоя за-
конъ и които принципи той бѣ прѣд-
варително добръ обмислялъ — той е
производителника съ една дума на всич-

Най-новъ типъ Английски Крослеови

МОТОРИ: газожени, бензинови, газови, нафтови и полу-дизелъ отъ рѣзни величини.

Продажба и на срочни изплащания.
Постояненъ складъ за бърза доставка.

Доставятъ се също: Англ. ДАРАЦИ, Англ. Содо-Лимонадови машини, дърводѣлки, коларски и желѣзарски машини, машини за тухли и цигли, помпи центрофугални и цилиндрични, мелнични инсталации, машини за произвеждане на масла, земледѣлчески машини и оръдия и всѣкакви други индустриални машини.

Дочо Банковъ — София

ул. „Вазовъ“ № 3.

„България“ 1-во БЪЛГАРСКО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО.

Основано прѣвъ 1891 г. въ гр. РУСЕ.

„БЪЛГАРИЯ“ застрахова и прѣвзастрахова: противъ пожаръ и по-щастни случаи. Всѣкакви транспортъ по сухо и по вода човѣшкия животъ, зестри, капитални, пенсия. По най-модерни, нововъведени и износни комбинации.

УСЛОВИЯ НАЙ-ЛИБЕРАЛНИ, ПРЕМИИ НАЙ-ИЗНОСНИ. Застраховкитъ за животъ при „БЪЛГАРИЯ“ не плащатъ никаква добавъчна премия за риска за война. Полисата на „БЪЛГАРИЯ“ по застраховка за животъ не оспорима отъ дѣна на издаванетоъ ѝ и съдържа най-ясни и точно опредѣлени условия.

„БЪЛГАРИЯ“ изпълнява своитъ задѣлжения съ най-голяма точностъ и изплаща най-бързо загубитъ. „БЪЛГАРИЯ“ е най-старото и най-сладното първо българско застрахователно дружество въ царството, което се ползува съ всеобща извѣстностъ. „БЪЛГАРИЯ“ има годишни постижения отъ премии по всички видове застрахованя въ лв. 26,000,000.

ГАРАНЦИЯ НА ДРУЖЕСТВОТО:

капиталъ, резерви и други повече отъ лв. 24,000,000.

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ ВЪ РУСЕ

Прѣдставителство въ София.

Агенции по всички градове и селски центрове на царството, въ Македония и одринско.

Главенъ Директоръ на дружеството: Г. ТОДОРОВЪ.

Проспекти и подробни свѣдѣния се даватъ даромъ отъ: Главната Дирекция, прѣдставителствата и всички агенти и пътующа инспекторъ-аквизитори на Дружеството.

ПЪРВОСТЕПЕННА КЪЩА ЗА

ИМПОРТЪ
ЕКСПОРТЪ
Прѣдставителство.

Дѣйностъ
въ почти всички
бранши отъ
търговията и
индустрията.

Постоянни
търговски връзки съ
цѣлия свѣтъ.

ТЪРГОВСКО ИНД. ДРУЖЕСТВО

Ц. В. Пуканичаровъ & С-о.

Централа: СОФИЯ.

Агентури: Цариградъ, Букурещъ, Бѣлградъ, Атина, Александрия.

„НАФТА“

БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

Капиталъ 1,000,000 лв.

Централа въ СОФИЯ.

Клонове въ всички градове на Царството.

Постояни складове въ всички клонове отъ ГАЗЪ въ каси и вараки, БЕНЗИНЪ за освѣтление, автомобили, мотори, индустриални и техни-чески цѣли, МИНЕРАЛНИ И ЦИЛИНДРОВИ МАСЛА, ГАЗОЙЛЪ (НАФТЪ) за Дизелмотори, ПЖКУРА за гориво въ парни котли, КАТРАНЪ, ПАРАФИНЪ, АСФАЛТЪ и всички други неф-тени продукти.

ГАЗЪ
отъ
най-добро качество

Употрѣблявайте
само тази марка.

Цѣни и условия най-износни.

ко, нему бѣха познати поджѣитъ и нуждитъ на държавната печатница; комисията участвува само въ кодифицирането на закона. (Слѣдва)

Безименно Акционерно Д-во за фабрика-ция и експортъ на тютюнъ въ Русе.

Това капиталистическо търговско прѣдприятие е ново; то се появи съ капиталитъ си въ Русе въ 1910 год., слѣдователно годината 1914-та е чет-въртата негова отчетна година. За тютюневото производство въ страната и за тютюневата наша фабрикация, въобще, неговитъ капиталъ бѣха добри дошли, още повече, че въ онова време страната прѣживяваше единъ периодъ отъ „комплотирание“, така да се каже срѣщу тютюнопроизводъ, прѣживяваше се една ера заговораня отъ страна на фабрикантитъ за обработването и фабрикуването на тютюнъ да се съ-дѣлятъ — както нѣкои се и сѣдѣнка — да диктуватъ не само цѣнитъ въ по-купката на суровия тютюнъ, но и да налагатъ цѣни, каквито имъ съ-удогий въ продажбата на изработения тютюнъ. Безименното Акционерно Д-во за фабрикация и експортъ на тютюнъ съ отварянето и на фабрика-та си „Независима България“, дойде да парализира и едната и другата цѣль на това „комплотирание“, то, дори, като че въспрѣ рѣстѣтъ на почналото „сѣдѣняване“ на фабрикантитъ, а по-нататък, като че ли повдига и за разединенето до извѣстни размѣри на сѣдѣнянитъ се нѣкои фабрики — по-дѣръ отъ откриването на фабриката „Независима България“, започнаха отново да никнатъ и се откриватъ фабрики даже отъ бивши членове на „Сѣдѣнянитъ тютюневи фабрики“ и леевъ почти въ всѣки градъ има тютюнева фабрика и старото положение почти е възстановено. Тая благодатна за тютюневото производство въ стра-ната роля на Безименното Акционер-но Д-во се отличило опѣвява отъ всѣка, който знае какво значи широко сво-бодна търговия и още по-широка и свободна конкуренция. Не по малко се опѣвява нейната важна роля, която изигра и по отношение възбужденото стревнование да се фабрикува и пуца въ продажба тютюнъ за пушено само добръ подборъ и по качество, до-мѣската на възможността, по добръ. Тя развитахте на успѣхъ, а развитахте още, че може да съперничатъ на кон-курентитъ си до край само съ добри и даже най-добри по качество тютюни и прѣдизвика и у другитъ сѣщого стревнование. Съ ума на отличиятъ си ръководители, съ директивата на добритъ капиталисти, които окръжа-ватъ това дружество, то сполучи да-завеме едно отъ прѣвитъ мѣста въ нашето тютюнево тържище и да прѣ-простоена икономическа роля въ страната, макаръ и гвѣрдъ рано, ма-каръ и недожвѣло още даже едно отчетно петилѣтие.

Ние сме писали нееднократно и сме отдавали голѣмо значение на важната икономическа роля, която играе Безименното Акционерно Д-во въ жи-вота на нашето тютюнево производ-ство и въ фабриката търговия. Това, което не сме писали и не сме смѣли да пишемъ е било за резултатитъ, а още по добръ казано, за ползтитъ, кои-то е то извличало отъ оборота на ка-питалитъ си. Сега отдѣляме връме и мѣсто да се спрѣмъ върху тая прѣд-метъ.

Безименното Акционерно Д-во ра-боти съ акционеренъ капиталъ внесенъ капиталъ 500 хиляди лева. Макаръ и въ тѣсо връме — едва слѣдъ 2 го-дишно опериране — въ 1912 година е дало бруто печалбъ 163,053 03 лева, отъ които за дивиденди сж били от-дѣлени 60,000 лв., какви сж удържитъ за фондове и тангемеи, по отдѣлно за 1912 г. не се бѣдѣли, обаче про-цента на дивиденда е 10 на сто; ба-ланса за операционната 1913 година, която за дружеството е една отъ ре-корднитъ по отношение на оборота отъ връмето на тригодишното му съ-шествуване, ни дава: бруто печалба 195,596 13/4 лева, отъ тѣхъ раздале-ни сж дивиденди 60,000 лева — по 12% и раздѣлени сж 10,400 л за тангемеи, 46,600 лева за резервенъ фондъ — „разни“, 13,000 лв. резер-венъ фондъ по чл. 32 и 30,549 72/4 лева амортизация за здания, машини и мебели. Четвъртата му операционна година е 1914 г. Знае се, че тая го-дина общо за цѣлата търговия е една отъ злополучнитъ. На единъ клонтъ отъ търговията не може да се радва и похваля съ добри печалби, при все-тъй Безименното Акционерно Д-во и прѣвъ тая година може да се похвали съ добритъ си успѣхи и съ сравни-телно добритъ си печалби. Бруто пе-чалбитъ му за 1914 г. сж 151,892 61/4 лева — само съ 40,703 52 лева по-малко отъ 1913 г., която нѣва нарѣ-кохме рекордна въ живота на то-ва д-во. Прѣвъ 1914 год. сжко сж да-дени дивиденди 60000 лева — по 12%; а раздѣлени сж още 24,139 60 резервенъ фондъ за евентуални загуби и пр., 10,806 85 лв. за тангемеи и 10,434 00/4 за резервенъ фондъ по чл. 32 отъ устава. Като се има прѣдъ-видъ, обаче, че до края на 1914 год. дружеството успѣ да реализира едно нарастване на капиталитъ си съ една закрѣпена цифра приблизително отъ 200,000 лв., освѣтъ раздѣленитъ въ-тъя 4 години дивиденди и тангемеи; като се има и прѣдъ видъ и факта,

че акциитъ му се търсятъ и купуватъ много сжко и ежесечно поскѣпва-стойността имъ, не може освѣтъ да се радва човѣкъ и да похвалява ум-ното управление и вѣщото търговско-ръководство, на което, безъ съмнѣние, единствено се дължатъ моралнитъ и материалнитъ му успѣхи.

АНКЕТА

За изучаване професионалното и занаят-чийското образование въ България.

Професионалното образование у насъ тежѣрно се заражда и развива. За да се даде правилна насока на развититъ видове проф. училища и за-паятчийски образцови работилници, необходимо е да се изучатъ добръ всѣки мѣстни условия и нужди, които налагатъ откриването на учи-лищата, работилницитъ и курсовете, съобразно икономическото, стопан-ското, индустриално и промишлено развитие на страната ни. Съ настоя-щата анкета се цѣли едно подробно изучаване, прѣвъ което ще може да се даде нова теоретично-наука и прак-тическо-техническа насока на сега съществующитъ училища и работил-ници, — а сжко и да се обоснове нуждата и характерътъ на ония които ще се откриватъ.

Умоляватъ се поканенитъ г. г. да се изкажатъ само по ония въпроси, по които се считатъ компетентни и подготвени:

I. По търговското образование:
1. Трѣбва ли да се увеличи учеб-ния курсъ на сегашнитъ срѣдни тър-говски училища отъ 4 на 5 години? 2. Има ли нужда отъ дѣвически тър-говски училища и какви да бждатъ тѣхъ? 3. Какви реформи и подобрения се налагатъ на сегашнитъ виши прак-тически търговски училища? 4. Има-ме ли нужда отъ Више търговско учи-лище или не? 5. Възможно ли е да се възобновятъ търговскитъ отдѣли при гимназиитъ и какъ? 6. Каквъ годиненъ курсъ и програма трѣбва да иматъ врѣменитъ търговски учи-лища?

II. Индустриално-техническо и за-няйтчийско образование:

1. Отъ какви индустриални и тех-нически училища и работилници има-ме нужда? 2. Какви типове дърво-дѣлски училища и работилници сж нужни за насъ? 3. Каква трѣбва да бжде организацията (учебенъ харак-теръ) на откриванитъ отъ М-вото и Т. Камари занаятчийски курсове? 4. Кооперациитъ могатъ ли да помог-натъ за закрѣпването на нашитъ за-наитъ и какъ? 5. Други въпроси, които засѣгатъ подобрението на днеш-нитъ индустриално-технически учи-лища и занаятчийски работилници?

III. Женско профес. образование:

1. Постигатъ ли цѣльта си днеш-нитъ женски проф. училища? 2. Как-ви реформи и подобрения трѣбва да прѣвърятъ тѣхъ? 3. Иматъ ли нужди отъ стопанско-домашински училища и какви трѣбва да бждатъ тѣхъ? 4. Кждъ и какъ трѣбва да се откриватъ и обявѣждатъ женскитъ проф. курсове? 5. Има ли нужда отъ учебни курсове за подготвяне на учителския персо-налъ въ ж. проф. училища? 6. Други въпроси, които засѣгатъ подобрението на женското проф. образование.

IV. Общи въпроси.

1. Частни (на частни лица и на из-борнитъ учреждения), или държавни трѣбва да бждатъ професионалнитъ училища? 2. Полъ чий контролъ и вѣдомство трѣбва да бждатъ проф. училища, подъ М-овто на Просвѣще-нието, или М-то на Търговията, пром. и труда? 3. Въ каквъ контактъ трѣб-ва да бждатъ професионалното и об-щото образование? 4. Каква системна връзка може да се създаде между до-цѣлнителното и занаятчийското про-фесионално образование? 5. Прило-жимо ли е и у насъ системата на Корпеншайнера за прилагане прин-ципитъ на трудовата школа? 6. Как-ви трѣбва да бждатъ основнитъ на-чала на единъ новъ законъ за про-фесионалното образование?

За да могатъ материалитъ да се използватъ напълно, необходимо е отговоритъ да бждатъ изложени сво-бодно, обективно и по възможностъ — мотивирано. Ония г. г. които сж писали нѣкоя статия по засѣнатитъ тукъ въпроси, умоляватъ се да посоч-ватъ брой и год. на списанието или вѣстника. Сжко могатъ да се посоч-ватъ и чужди трудове за да се съ-стави пълна библиография по проф. и занаятч. литература. Отъ значение е името и професията на лицето, което дава мнѣнието си, затова добръ е това да се отбѣлжи отдолъ съ чет-ливъ подписъ. Желателно е отгово-ритъ да се изпратятъ най-късно до края на м. май т. г., за да могатъ материалитъ да се обработятъ и из-ползуватъ за прѣдстоящата конферен-ция по професионалното образование. Адресъ: Б. Н. Балкански — София, Владайска 47.

Хроника.

Отъ Народната банна.

Отъ начало на текущата година при Бѣрг. Парк. Банка се откри бюро за търговскитъ, индустриалнитъ и кре-дитнитъ дружества, цѣльта на което

е да държи смѣтка за цѣлитъ, напи-сани въ сѣдѣнитъ на тѣя дружества и да слѣди хода на дѣлата имъ, а нѣма сжмѣние, че то ще дава и ре-форенция за кредитоспособността и солидността на основнитъ имъ. То-вече функционира и като прѣва осно-ва за реализирането на цѣльта си се е отнесло до всички отъ тая родъ д-ва съ специални запитвания, на които дружествата ще трѣбва да отгово-рятъ. И добръ е направилъ Народ. Банка, че се погрижила да нареди отъ своя страна едно таково бюро за слѣдене на дружествата, защото тѣ е, която най-много е пострадала отъ сружени вагабонти, които компро-метираха и акционерното дѣло въ страната ни. Честнитъ дружества по-тоя начинъ ще намѣрятъ кждъ да се опиратъ, когато искатъ да защитятъ своята солидност и честъ.

Транзитътъ прѣвъ България.

Разпоредено е до митницитъ въ Ру-се, Харманлий и Оборице за напредъ сами да разрешатъ транзита на сто-китъ идящи отъ Турция, Ромѣния или Солунъ прѣвъ Сърбия, прѣдпозначени за Ромѣния и друга държави освѣтъ за Сърбия, съ изключение на стокитъ износѣтъ на които е абсолютно за-прѣтено по санитарни и ветеринарни причини, като медикаменти, вълна, кожи и пр., вноса на които е свѣр-занъ съ прѣдставителство на санитарни и ветеринарни свѣдѣтелства или та-кува отъ мѣстнитъ наши администра-тивни, медицински и др. власти, как-то и на онѣзи, износѣтъ на които у-насъ е забраненъ. За тѣхъ митницитъ трѣбва да поискатъ прѣдварително раз-рѣшение. Нѣма да позволяватъ тран-зита на стокитъ изключени отъ та-къвъ съгласно протокола отъ 12. II 1915 год. пратенъ на митницитъ. За всѣки разрѣшенъ транзитъ митницитъ ще уведомяватъ телеграфически ми-нистерството, като указватъ кому, за кждъ, какви и какво количество сто-ки сж разрѣшили да транзитира.

Транспортътъ на захарта.

Министерството на финанситъ е съобщило до митницитъ въ Деде-Агачъ, Софру и Харманлий и до дру-гитъ за свѣдѣние, че транспортътъ на захаръ отъ нова за стара Бълга-рия и обратно ще се разрешава само срѣщу прѣдварително обезпечение стойността на захарта по днешнитъ пазарни цѣни

Турция уврежда търговията ни.

Отъ известно време насамъ тур-скитъ власти въ Одринъ сж прѣви-нали границата въ своята подворител-ностъ и придирчивостъ надъ стокитъ, които се транзитиратъ отъ Деде Агачъ за стара България или въ Ромѣния или Русия и правятъ, най-големитъ спѣнки на нашитъ търговци комиси-онери или направо притежатели на стокитъ. Тѣ ужъ ревизиратъ стокитъ, но ревизиратъ по таквъ начинъ, че или половината отъ тѣхъ изчезватъ, или че съ десетки дни ги задържатъ на Одринската гара. Това послѣдното принася и тая още вреда, че компа-ния на източнитъ желѣзници, а даже и нашата дирекция налага върху сто-копритежателитъ да плащатъ пари за денгубието на вагонитъ. Между туй, факта, че всички отравени ваго-ни отъ Деде-Агачъ за насамъ за или прѣвъ българска територия винаги биватъ поимбирани отъ бл-гарскитъ митнически власти, остава съвършено безъ значение. И питаме ние, кои точки отъ договора на съ-Турция за ползуването ни съ само-бѣтъ транзитъ прѣвъ Одринъ се опи-зана нарушена отъ турскитъ власти? Какво е туй, най-сетнѣ, политическо и сѣдѣско прѣдѣло, когато тур-скитъ власти правятъ ежеседно и всѣкакви произволи надъ платницитъ и търговията на? На една фирма тая-дня сж задържанъ 41 вагона съ стоки повече отъ 15 дни. Тая платила сума денгубие за вагонитъ.

Спадане цѣнитъ на вълната.

Прѣдъ видъ набавянето на доста-тъчни държавни доставки на платове, дрехи и пр. и като е забраненъ из-воя на вълната, има вече едно доста-спадане въ цѣнитъ на суровата вълна, а като приближава новата стрѣжба, има вече въздържане отъ фабрикан-титъ за добиване вълна при едни по-нормални цѣни, които, има тенденция, ще бждатъ съ малко нѣщо все надъ миналогодишнитъ цѣни по връме на сезона на продажбитъ слѣдъ новата стрѣжба.

За врѣменитъ тютюневи складове.

Тютюноотгровитъ отъ новитъ земи сж помолили М-вото на финанситъ, щото едномѣсечниятъ срокъ, прѣдѣ-ленъ въ чл. 192 отъ правилника за прилагане закона за тютюни, относи-телно врѣменитъ тютюневи складове, да се продължи съ нѣколко мѣсеца, понеже складирани въ тѣзи складове тютюни, по незалиящи отъ тютюно-търговцитъ причини, не могли да се прѣвнесатъ въ постояннитъ тютюневи складове въ едномѣсеченъ срокъ.

Въ отговоръ на тия постѣлки, ми-нистерството съ окръжно съобщава слѣдното до акцизитъ началницъ въ новитъ земи: Понеже суровитъ тютюни складирани въ врѣменитъ скла-дове могатъ да прѣстоитъ въ тѣхъ не-повече отъ единъ мѣсець, слѣдъ из-тичането на който срокъ притежате-литъ имъ сж длѣжни да ги прѣвнесатъ въ постояннитъ складове, то тамъ,

кждѣто тютюноотгровитъ сж заста-вени по каквито и да било причини да задържатъ складирани въ врѣ-менитъ складове тютюни повече отъ единъ мѣсець, тѣ трѣбва да снабдя-тъ тѣзи складове съ надлежна патен-та за търговия съ тютюнъ. Ако тѣзи складове сж открити въ първото по-лугодие на годината патентъ, за тѣ-тютюнева търговия ще се вземе за цѣ-лата година, ако сж открити прѣвъ второто полугодие, патентъ за сжко-та година ще се вземе само за 6 мѣсеца.

Вагоны за странство.

Търговцитъ, които искатъ да то-варятъ стоки за странство прѣвъ Об-орице, трѣбва да внасятъ за всѣкъ отдѣленъ вагонъ по 200 лв. капаръ слѣдъ което станцията телеграфиче-ски ще съобщава въ дирекцията на желѣзницитъ, кой търговецъ ко-вагона е ангализиралъ, каква стока-та товари и за кждъ ще я изнася.

Кооперативно водоснабдяване.

Съ закона за благоустройството отъ 1912 г. е допустено, щото водоснаб-дяването на населенитъ мѣста да може да става по кооперативенъ начинъ, като за цѣльта е образуванъ въ всѣ-ко окръжие поотдѣлно специаленъ фондъ. Общия приходъ за всички фондове отъ 12-тѣхъ окръжия въ 1915 г. възлиза на 1,404,108 лв. Раз-хода за сжкоитъ е 921,453 75 лева а разликата отъ 482,654 25 лева оста-ватъ неприкосновенъ фондъ. За пер-сонала се прѣдвѣжда да се изхарчи общо 117,6 5 лева, за капиталарски и други подобни разходи 66,783 лева, за разни 20,686 75 лева и за изку-ване, наплата и поправки на водо-провода 716 429 лева. Върхута въ Ви-дински, Пловдивски, Пльвонски, Со-фийски, Ст.Заторски и Търновски окръжи функциониратъ, понеже пер-соналъ за тѣхъ е означенъ, а въ останалитъ окръжи, Варненско, Вра-чанско, Русенско и Шуменско не фун-кциониратъ, понеже персонала не е назначенъ.

Цѣнитъ на пашкулитъ.

Въ М-ството на земедѣлието има свѣдѣния, какво нѣкои лица съ за-намѣренъ цѣли разпространявали лѣ-жливи слухове между бубохранителитъ изъ царството, че ужъ миналогоди-шитъ пашкули стояли непорочно въ търговитъ поради визикитъ имъ цѣни и невъзможността да се извнесатъ въ-странство — на тържището, че прѣ-текущата година цѣнитъ на пашку-литъ щѣли да бждатъ съвършено ниски и пр., като ги убищавали и не хранилъ буби прѣвъ настоящи бубохранителитъ сѣщого. По поводъ на това, м-ството съ окръжно прѣ-писера на директоритъ на дема, на-тедри и агрономитъ при общокопитъ си изъ повѣрѣнитъ имъ райони да разпикълятъ тѣя лѣжливи слухове меж-ду бубохранителитъ, които разпиратъ на поощрѣнитъ, че тѣ не сж вѣрни, че цѣнитъ на пашкулитъ въ странство сж задоволителни и че м-вото е въ-мало нужнитъ мѣрки за уреждането на прѣдстоящитъ пашкулни тържища за да могатъ бубохранителитъ да по-лучатъ възможнитъ и най-високи задоволителни цѣни за занесенитъ отъ-тѣхъ на павара пашкули.

Поискана вносна.

Управителниятъ свѣтъ на Българ-ската Гарацонна Банка — София, прѣшилъ да се изискатъ отъ акцио-неритъ по 20 лева на акция и емисия-ния курсъ на акциитъ, съгласно прѣд-ложенето за публичната подписка или всичко по 26 лв на акция. Въ-ската трѣбва да се направи до 16 май т. г., слѣдъ която дата законитъ лѣ акционери ще плащатъ до 16 августъ т. г. лихва по 8%.

Търгово.

На 6 май т. г. въ Софийското Ст.Заторското окр. фин. управленъ ще се произведе търъ съ тайна ко-курвенция за отдаване на прѣдпри-мачъ направата на зданията по ж.-ч. линия Тулово—Казанлъкъ. Приби-тителната стойностъ на прѣдприяти-тъ възлиза на 265,420 лв.; залогъ се из-13,270 лева.

Нурсъ по електро-монтажство.

Софийската търговска камара е по-иската отъ М-ството на търговиятъ разрѣшение да открие въ столица курсъ по електро-монтажството.

Панаири.

На 23 тогъ въ Бургасъ що се откри бдененъ панаиръ за равни стоки добитѣкъ. Дирекцията на желѣз-ницитъ е прѣписала на станциитъ ли-ницитъ Бургасъ—Нова Загора и Си-вентъ—Зимница да издаватъ билети 50% намаление на всички желѣзопъ да посѣтятъ панаира.

Отъ 8 до 14 май т. г., що се с-стои панаиръ така сжко и въ Ка-нобатъ, за посѣтителитъ на който с-що така сж направени улеснения желѣзницитъ му.

Благодарности.

Поминалъ се е Димитръ х. Паскале отъ с. Хрупица (коктур.) Той е би-застраховалъ живота си при Д-во „В-гария“, за лева 4000, които Дру-жството е пладало напълно на и-слѣднитъ му.